

تعریف منافع همگانی

ترجمه: دکتر یدالله مکرمی

International Federation of Accountants (IFAC)

مقدمه

هدف این سند موضوعگیری سیاستی^۱، ارائه تعریفی کاربردی است که منافع همگانی را مشخص کرده و به فرد این امکان را می‌دهد تا ارزیابی کند که اقدامها، تصمیمها، یا سیاستها تا چه حد در جهت منافع همگانی بوده است. ایفک^۲ این تعریف را در محدوده مأموریت خود گسترش داده و بر این عقیده است که با حرفه گسترده‌تر حسابداری و فراتر از آن تناسب دارد.

مأموریت ایفک عبارت است از: «خدمت به منافع همگانی از طریق: مشارکت در توسعه، پذیرش و استقرار استانداردها و رهنمودهای بین‌المللی باکیفیت؛ مشارکت در توسعه سازمانهای حرفه‌ای حسابداری و مؤسسه‌های حسابداری قوی، و مشارکت در رویه‌های باکیفیت به‌کارگرفته‌شده به‌وسیله حسابداران حرفه‌ای؛ ترویج ارزش حسابداران حرفه‌ای در سراسر جهان؛ سخن‌گفتن در مورد مسائل منافع همگانی که در آن تخصص حرفه حسابداری بیشتر مطرح است.» برای تعیین اینکه آیا ایفک در انجام مأموریتش به هدفهای سازمانی خود دست یافته، درک مفهوم عبارت «منافع همگانی» مهم است. در استفاده از تعریف، ایفک باید پیامدهای اقدامها، تصمیمها و سیاستهای خود بر جامعه در کل را در نظر بگیرد. در این مفهوم، این تعریف بسیار شبیه به یک صافی بین مأموریت ایفک و کارهایش عمل می‌کند^۳.

این سند تعریفی برای واژه‌های «منافع» و «همگانی» ارائه و معنی آنها را توضیح می‌دهد. در همان حال که ایفک تأکید دارد که «همگان» شامل همه جامعه است، گروه‌های گسترده‌ای که همگان را تشکیل می‌دهند، تعریف می‌کند و اینکه هر گروه چگونه از حرفه حسابداری تأثیر می‌پذیرد را توضیح می‌دهد. در مورد «منافع»، منافی که باید از مسئولیت‌های حرفه حسابداری به‌دست آید و مخارج مرتبط با آنها مشخص می‌شوند. این منافع و مخارج به‌طور معمول، اما نه همیشه، دارای ماهیت اقتصادی بوده و پیامدهای آن بر سطوح مختلف جامعه تأثیر می‌گذارد. این سند در ادامه ابزاری را برای ارزیابی اینکه هر گونه اقدام، تصمیم یا سیاست تا چه میزان در جهت منافع همگانی است، فراهم می‌سازد. در انجام این کار، دو روش «ارزیابی کلی» شناسایی شده‌اند. **ارزیابی منافع/مخارج**^۴ به این ارزشیابی می‌پردازد که هر چیز از جنبه منافع و مخارج تا چه میزان در جهت منافع همگانی است؛ در حالی که **ارزیابی فرایند**^۵ به این ارزشیابی می‌پردازد که هر چیز به‌عنوان یک فرایند تا چه میزان در جهت منافع همگانی است - مسئولیتی که دربرگیرنده طیف گسترده‌ای از گروه‌ها در جامعه است و باید کیفیت شفافیت، پاسخگویی همگانی، استقلال، پایداری به روش درست انجام کار^۶ و مشارکت را منعکس کند.

تعریف منافع همگانی با استفاده از چهار نوع منبع تدوین شد^۷. اول، ادبیات موضوع با دامنه‌ای وسیع بررسی شد و عناصر مربوطی که ممکن بود در تعیین مفهوم عمل‌کردن در جهت منافع همگانی کمک‌کننده باشد، شناسایی شد. در تعیین این مفهوم از نظریات مختلفی استفاده شد که از لایه‌های مختلف فکری گرفته شده بود و به رویکرد **صفات مختلط**^۸ انجامید. ادبیات بررسی شده چندین قرن فلسفه سیاسی، اقتصادی و دینی را دربرمی‌گرفت. دوم، انواع ادبیات حرفه‌ای و پژوهش‌های دانشگاهی معاصر درباره منافع همگانی و ارتباط آن با حرفه حسابداری بررسی شد. این بررسی امکان آن را فراهم آورد که پیچیدگی‌های منافع همگانی در رابطه با مقررات، استانداردهای دگداری، مشکلات بازار، اخلاق، تضاد منافع، راهبری بنگاه و بحران‌ها و رسوایی‌های حسابداری شناسایی شود. سوم، ارتباط مطالب سند با مأموریت، نشریه‌ها و سیاست‌های سازمان‌های عضو ایفک، یعنی سازمان‌های حسابداری حرفه‌ای و سازمان‌های منطقه‌ای و همچنین کسانی که ذینفع بودند، برقرار و ارجاع داده شد. این رویکرد، درک درستی از شیوه و میزانی را پدید آورد که سازمان‌های مشابه (برای مثال، استانداردها، مقررات‌گذاران، سازمان‌های غیردولتی، و مراجع مسئول صدور مجوز و ثبت‌نام از حسابداران حرفه‌ای) به منافع همگانی پرداخته بودند. در پایان، به مجموعه اسناد خود ایفک که در نهایت بر مأموریت این سازمان حاکم است، ارجاع داده شد. همه اینها منعکس‌کننده جهتگیری ایفک در امور مربوط به مقررات، راهبری، و بازار برای حسابداری و حسابرسی است.

پیامدهای کار حرفه حسابداری

ممکن است در مقیاس بسیار گسترده‌تر

بر همگان تأثیر بگذارد

تعریف «منافع همگانی»

ایفک منافع همگانی را به شرح زیر تعریف می‌کند: «منافع خالص به دست آمده برای، و برخورد حساب شده و روشمند به کار گرفته شده از جانب همه جامعه در رابطه با هر گونه اقدام، تصمیم یا سیاست.»

این تعریف را می‌توان به آسانی برای حرفه حسابداری و مسئولیت‌های نسبت به همگان، به کار بست. هر کس به طور منطقی می‌تواند ادعا کند که برخی از گروه‌های جامعه همگانی، برای مثال، سرمایه‌گذاران، کارکنان و یا دیگر ذینفعان، ممکن است به علت نزدیکی با یک نهاد خاص، بیشتر از دیگران از کار حسابداران تأثیر بپذیرند؛ با این حال، پیامدهای کار حرفه حسابداری - سطح اعتماد همگانی - ممکن است در مقیاس بسیار گسترده‌تری بر همگان تأثیر بگذارد.

«همگان» کیست و «منافع» آن چیست؟

«همگان» کیست؟

در وسیع‌ترین سطح، ایفک معتقد است که «همگان» شامل وسیع‌ترین دامنه ممکن جامعه است: برای مثال، افراد و گروه‌هایی که به طور مشترک از بازار برای کالاها و خدمات استفاده می‌کنند (از جمله آنچه که به وسیله دولت ارائه می‌شود)، و همچنین کسانی که خواهان استانداردهای زندگی

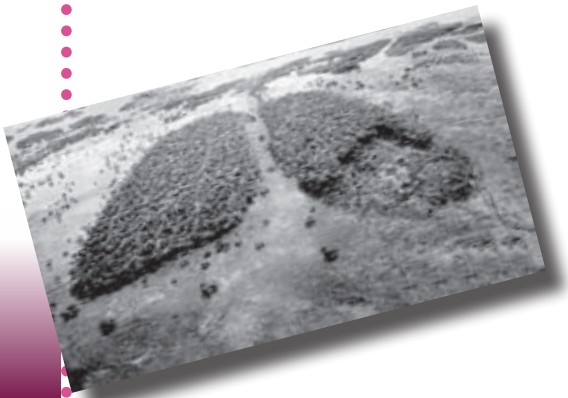
پایدار و کیفیت محیط زیست برای خود و نسل‌های آینده‌اند.

این تعریف گروه‌های زیر را شامل می‌شود:

• **سرمایه‌گذاران، سهامداران و صاحبان کسب‌وکار از نهادهای دولتی و خصوصی** - این شامل تمام دسته‌هایی است که منابع و رفاه آنها بر عملکرد این نهادها بستگی دارد. این دسته‌ها برای تصمیم‌گیری در مورد تخصیص منابع خود، بر اطلاعات مالی معتبر تکیه می‌کنند. این امر نه تنها شامل سرمایه‌گذاران، بلکه کارمندان و کسانی است که حقوق بازنشستگی و دیگر منافع سرمایه‌گذاری شده‌ای دارند که به عملکرد این نهادها گره خورده است.

• **مصرف‌کنندگان و تأمین‌کنندگان** - این شامل تمام دسته‌هایی است که به وسیله هزینه، کیفیت و دسترس پذیری کالا و خدمات، تأثیر می‌پذیرند. مصرف‌کنندگان و تأمین‌کنندگان در نهایت از تصمیم‌گیرندگان مالی (و کسانی که به آنها مشورت می‌دهند) تأثیر می‌پذیرند. کیفیت اطلاعات و تصمیم‌گیریهای مالی بر کارایی مدیریت منابع اثر می‌گذارد که به نوبه خود بر کالاها و خدمات تولید شده اثر دارد.

• **مالیات‌دهندگان، رأی‌دهندگان، و شهروندان** - این شامل تمام دسته‌هایی است که از کار حسابداران حرفه‌ای بخش همگانی تأثیر می‌پذیرند که استفاده از اطلاعات مالی را آسان می‌سازند، تصمیم‌های مالی می‌گیرند و

نقش مراجع نظارتی

در کار با حرفه

از منافع همگانی

جدایی ناپذیر است

• افزایش کارایی (برای مثال، هزینه کمتر) و/یا به حداقل رساندن مصرف منابع طبیعی در تولید کالاها و خدمات، در نتیجه افزایش رفاه جامعه از طریق در دسترس بودن و فراوانی بیشتر.

مسئولیت‌های حسابداران و حرفه حسابداری که برای منافع همگانی فعالیت می‌کنند

حسابداران و حرفه حسابداری نقش مهمی در تحقق منافع همگانی یادشده بازی می‌کنند. هر حسابدار حرفه‌ای (برای مثال، حسابداران مستقل، حسابداران در محیط کسب‌وکار و حسابداران بخش‌های همگانی) باید:

• گزارش‌های مالی، غیرمالی و دولتی معتبر برای ذینفعان، سرمایه‌گذاران، مالیات‌دهندگان و همه طرف‌های درگیر در بازار فراهم آورد که به‌طور مستقیم و غیرمستقیم از گزارشگری مالی و غیرمالی تمام سازمانها، در تمام بخشها و در تمام اندازه‌ها، شامل مؤسسه‌های بخش همگانی تأثیر می‌پذیرند؛ و

• با همه طرفها (برای مثال اعضای هیئت‌مدیره، ذینفعان، مدیریت و دیگران) ارتباط مؤثر و صادقانه برقرار سازد. اینها گروه‌هایی هستند که به‌طور مستقیم و غیرمستقیم با فرایندهای راهبردی بنگاهی که در برابر آن پاسخگویند، سروکار دارند.

حرفه حسابداری به‌عنوان یک تشکل حرفه‌ای باید:

• حسابداران حرفه‌ای را ملزم کند که استانداردهای بالای رفتار اخلاقی و قضاوت حرفه‌ای را به‌کارگیرند؛

• با جامعه نظارتی و دولت برای تهیه و استقرار استانداردهای باکیفیت حرفه‌ای گزارشگری مالی، حسابرسی و اطمینان‌بخشی، اخلاقی، گزارشگری مالی بخش همگانی و آموزش حسابداری، کار کند؛

• استانداردهای بین‌المللی باکیفیت را به‌منظور آسان‌سازی مقایسه‌پذیری گزارشگری مالی و حسابرسی (در سراسر حوزه‌های مختلف گزارشگری) ترویج کند؛

• الزام‌های آموزشی و صلاحیت‌های مناسب برای حسابداران حرفه‌ای را مشخص سازد؛

• با دولت‌ها، مراجع نظارتی، دانشگاه‌ها و دیگر نهادهای مالی (برای مثال، بانکداری، بیمه، ارزشگذاری، ارزیابی ریسک) گفتگوی سازنده برقرار کند؛

• برای توانمندسازی مستمر شکل‌های جدید گزارشگری مانند

به سیاست‌گذاران و مقام‌های منتخب مشورت می‌دهند. این خدمات عبارتند از آثار فوری کوتاه‌مدت و همچنین ملاحظات و مسائل میان و درازمدت مربوط به پایداری. مدیریت کارآمد منابع همگانی (به‌عنوان مثال درآمد مالیات، اموال همگانی، سازمان‌های دولتی، زیرساختها، و دیگر منابع) بر هزینه‌ها، کیفیت و دسترس‌پذیری آنها و از این طریق بر جامعه در کل، تأثیر می‌گذارد.

اگرچه تأثیر کار حرفه حسابداری در میان این گروه‌ها متفاوت است، اما حرفه تعهد اساسی دارد که بدون در نظر گرفتن نزدیکی به گروه‌های مختلف، برای منافع همگانی عمل کند.

«منافع» همگان چیست؟

در وسیع‌ترین نگاه، «منافع» همه چیزهایی است که به‌وسیله افراد و جامعه ارزشمند به حساب می‌آید. این موارد عبارتند از حق طبیعی و حق اکتسابی (از جمله حقوق مالکیت)، دسترسی به دولت، آزادی‌های اقتصادی و قدرت سیاسی. منافع چیزهایی است که ما به‌دنبال به‌دست آوردن و کنترل آن هستیم؛ همچنین ممکن است آرمان‌هایی باشد که آرزومندشان هستیم تا از چیزهای مضر یا غیرسودمند در امان باشیم. حرفه حسابداری کمک می‌کند تا منافع خاصی در جامعه تحقق پیدا کنند. بسیاری از این منافع ماهیت اقتصادی دارند و به مدیریت کارآمد منابع مربوط هستند که موارد زیر را شامل می‌شوند:

• افزایش اطمینان اقتصادی در بازار و در سراسر زیرساخت‌های مالی (برای مثال، بانکداری، بیمه، مؤسسه‌های سرمایه‌گذاری و غیره)؛

• گزارش‌های مالی و غیرمالی معتبر، سودمند برای تصمیم‌سازان، سرمایه‌گذاران و همه طرف‌ها در بازار (مستقیم یا غیرمستقیم) که از چنین گزارش‌هایی تأثیر می‌پذیرند؛

• درجه بالایی از مقایسه‌پذیری گزارش‌های مالی و غیرمالی و حسابرسی در سراسر حوزه‌های گزارشگری مختلف؛

• اطلاعات مالی و غیرمالی و تصمیم‌گیری معتبر و شفاف به‌وسیله دولت‌ها و سازمان‌های بخش همگانی در قبال انتخاب‌کنندگان آنها؛

• نظام معتبر راهبردی بنگاه و مدیریت عملکرد در سازمان‌های بخش خصوصی و همگانی؛ و

شفافیت

عبارت است از

فرایند قراردادن اطلاعات

در دسترس همگان

ارزیابی کلی برای تعیین اینکه عملیات، تصمیمها،

یا سیاستها در جهت منافع همگانی هستند

تعریف منافع همگانی، بدون اینکه از برخی راهها تعیین شود که چیزی به منافع همگانی خدمت می‌کند یا نمی‌کند، در عمل، با محدودیت روبه‌روست. برای تعیین اینکه آیا یک عمل، تصمیم، یا سیاست در جهت منافع همگانی انجام شده است، می‌توان با آگاهی از ابعاد نتایج (منافع خالص) و فرایند هر دو، آنها را در برابر معیارهای منافع همگانی ارزیابی کرد. به این ترتیب، از نگاه ایفک دو روش ارزیابی کلی وجود دارد:

- **ارزیابی مخارج/منافع** - برای جامعه، در کل تا چه اندازه منافع عمل، تصمیم، یا سیاست از مخارج فزونی دارد؛ و
  - **ارزیابی فرایند** - تا چه اندازه نحوه توجه به اقدام، تصمیم، یا سیاست از کیفیتهای شفافیت، پاسخگویی همگانی، استقلال، پایبندی به روش درست انجام کار و مشارکت برخوردار بوده است و طیف گسترده‌ای از گروه‌ها در جامعه را در برمی‌گیرد.
- ایفک این نکته را می‌پذیرد که در هر دو روش ارزیابی، در نظر گرفتن تناسب (یا مقیاس پذیری^{۱۱}) ضرورت دارد. این مهم است که استفاده از این دو روش ارزیابی باید متناسب با اهمیت موضوع در دست بررسی باشد. در این رابطه، درجه‌ای که براساس آن هر روش ارزیابی اعمال می‌شود باید با اندازه، دامنه و پیامدهای بالقوه موضوع در دست بررسی

ایکس‌بی‌آرال (XBRL)، گزارشگری یکپارچه و شکل‌بندی

گزارشگری غیرمالی بکوشد؛ و

• اطمینان دهد که ترتیبات انضباطی (برای مثال، کمیته‌های مرتبط، سازوکار نظارتی، یا گروه نظارت مسئول اعمال مجازاتها یا اقدامهای انضباطی) برای پاسخگویی به مسائل غیراخلاقی، نقض قانون، یا رعایت نکردن مقررات حرفه‌ای برجاست.

مراجع نظارتی و حرفه حسابداری: اهمیت پاسخگویی

مشترک در قبال منافع همگانی

نقش مراجع نظارتی در کار با حرفه از منافع همگانی جدایی‌ناپذیر است. در بیشتر حوزه‌های گزارشگری^۹، در ارتباط با حرفه، ترکیبی از خودانتظامی و نظارت مستقل وجود دارد. مراجع نظارتی از نهادهای تابع دولت، نهادهای نظارتی همگانی، و سازمانهای صدور مجوز^{۱۰} تشکیل شده‌اند. سازمانهای صدور مجوز براساس اختیارهای قانونی تفویض شده، کیفیت و خدمات ارائه‌شده به‌وسیله حرفه حسابداری را ضمانت می‌کنند. در نتیجه، حرفه حسابداری و مراجع نظارتی در قالب ترتیبات نظارتی مشترک خصوصی/همگانی فعالیت می‌کنند که در قبال اقدامهای حرفه‌ای و همچنین پیامدهای آنها بر جامعه در کل، به‌طور مشترک پاسخگویند.

همگانی لزوماً در تضاد نیستند و یک واحد سودآور ممکن است ایجادکننده منافع همگانی باشد. با این حال، این دو ممکن است در آن جا که برای مثال، آثار جانبی یا شرایطی وجود دارد که یکی تأثیر منفی درخور توجهی بر دیگری تحمیل می‌کند، از هم فاصله بگیرند. به‌طور مشابه، حسابدارانی که برای منافع مشتریان خود کار می‌کنند، آن جا که برای مثال، گزارشگری مالی باکیفیت‌تر و یا دریافت مالیات کارآمدتر نتیجه می‌شود، به‌طور معمول فعالیتشان نیز در جهت منافع همگانی است.

ایجاد توازن بین نتایج و فرایند

از دیدگاه ایفک نشان دادن اینکه موضوعی در خدمت منافع همگانی بوده، مستلزم آن است که هرگونه اقدام، تصمیم یا سیاست در برابر معیارهای منافع همگانی ارزیابی شود و در همان حال، باید از ابعاد هر دوی نتایج (منافع خالص) و فرایند آگاه بود- که به معنی به‌کارگیری هر دو روش ارزیابی توضیح داده شده است. با این حال، این را نیز باید پذیرفت که این دو روش ارزیابی ممکن است همیشه به یک اندازه برآورده نشود که در این صورت، تعیین آنکه چه چیزی در جهت منافع همگانی است به انجام موازنه، یا انتخاب بین دو روش ارزیابی نیاز دارد. ضرورت انتخاب بین دو روش به این مفهوم است که منافع جامعه را در کل می‌توان بیشتر افزایش داد و اینکه فرایندهای به‌کارگرفته‌شده در انجام عمل، تصمیم یا سیاست، ممکن است نیاز به توسعه بیشتر داشته باشد.

برای مثال، هیئت‌های مستقل استانداردگذاری که به‌وسیله ایفک پشتیبانی می‌شوند، استانداردهای باکیفیتی منتشر می‌کنند که می‌توان آنها را در سراسر جهان پذیرفت و مستقر ساخت. آنها این کار را با ترتیبات راهبری قوی انجام می‌دهند. ارزیابی اینکه آیا اقدامها و تصمیمهای هیئت همسو با منافع همگانی است، مستلزم ارزیابی نتیجه (یعنی، منافع خالص به‌دست‌آمده از تهیه و انتشار استاندارد باکیفیت) و فرایند (یعنی، فرایند انجام کار و ترتیبات راهبری) است. قبل از اصلاحات نظام راهبری سال ۲۰۰۳، هیئت‌های استانداردگذار، استانداردهای باکیفیت منتشر ساختند؛ اما ترتیبات نظام راهبری موجود، پذیرش گسترده‌ای از کسانی که بیرون از حرفه بودند به‌دست‌نیاورده بود. ارزیابی نتایج- یعنی استانداردها- ممکن بود نشان دهد

مطابقت داشته باشد. ارزیابی بعضی اقدامها و تصمیمهای کوچک نباید نادیده گرفته شود، اما انجام آنها به‌روشنی و به‌مراتب کمتر پیچیده است و منابع کمتری نسبت به اقدامها یا تصمیمهای حساس و مهمتر نیاز دارند. برای ارزشیابی موضوع موردنظر در برابر دو روش ارزیابی، باید با استفاده از رویکرد نسبی، محاسبه زمان، نیروی انسانی و منابع موردنیاز در ارزشیابی انجام شود. تجزیه و تحلیل مخارج/منافع بیشتر اوقات ممکن است نشان دهد که میزان و دقت تجزیه و تحلیل متناسب با اهمیت موضوع در دست بررسی نباشد. به‌همین ترتیب، در تلاش برای انطباق با فرایندهای منصفانه، متوازن و شفاف، رویکردهای منطقی و کارآمدی باید در نظر گرفته شود؛ برای مثال، در زمان راه‌اندازی ساختار، فرایند و سازوکارهای نظام راهبری.

علاوه بر این، در نظر گرفتن تناسب برای بنگاههای تجاری و سایر واحدها همچنین باید با توجه به اندازه، نوع و ظرفیت سازمان دیده شود. برای مثال، هنگامی که مراجع نظارتی، سازمانهای حسابداری حرفه‌ای و دیگران به‌طور مشخص به موضوعهای مربوط به مؤسسه‌های حسابداری می‌پردازند، باید منافع همگانی را در قالب اقدامها، تصمیمها و سیاست‌هایی که بر مؤسسه‌های حسابداری در همه اندازه‌ها تأثیر می‌گذارد (از مؤسسه‌های کوچک-متوسط تا بزرگ و شبکه‌های جهانی) ارزیابی کنند. نوع خدمات ارائه‌شده و نوع سازمانهای دریافت‌کننده این خدمات نیز باید مورد توجه قرار گیرند.

به‌علاوه، باید در ارزیابی اینکه آیا موضوع موردنظر در خدمت منافع همگانی بوده است یا خیر، تفاوت در فرهنگ، ارزش‌های اجتماعی و نظام‌های اخلاقی در نظر گرفته شود؛ به‌ویژه آنجا که نهادها به‌شکل بین‌المللی فعالیت می‌کنند. فرهنگ و اخلاق از جامعه‌ای به جامعه دیگر متفاوت بوده و بر اینکه چگونه هر جامعه به مخارج و منافع موضوعهای مرتبط با منافع همگانی اهمیت می‌دهد، اثر می‌گذارد. این عوامل همچنین تعیین می‌کنند که هر جامعه چگونه به جنبه‌های روشمند سیاستگذاری بپردازد و اینکه کیفیتهای روشمند شرح‌داده‌شده در این سند تا چه حد مناسب قلمداد می‌شوند. در نهایت، توجه به این نکته مهم است که منافع خصوصی و

که منافع عمومی حفظ شده است؛ در حالی که ارزیابی براساس فرایند ممکن بود لزوم بهبود را مطرح سازد. در نتیجه، اصلاحات نظام راهبری که فرایند انجام کار را ارتقا بخشید و هیئت نظارت همگانی بر استاندارددگذاری را معرفی کرد، از هر دو دیدگاه نتایج و فرایند این هدف را دنبال می‌کرد که نشان دهد هیئتها در جهت منافع همگانی اقدام می‌کردند. در مجموع، استقرار اصلاحات نظام راهبری نشان داد که منافع همگانی بهتر حفظ شده بود؛ زیرا ارزیابی مبتنی بر فرایند بسیار بهتر تحقق یافته بود.

نکته مهم آن است که به‌هنگام ارزیابی اینکه آیا استاندارددگذاری در جهت منافع همگانی انجام شده، چنین ارزیابی با توجه به ابعاد هر دو روش نتایج و فرایند انجام شود. به‌طور روشن، این ارزیابی‌ها به چندین موضوع بستگی دارد؛ از جمله عوامل مربوط به شرایط محیطی، مرحله توسعه هیئت‌های استاندارددگذار و درجه نفوذ نهادهایی که در پی شکل دادن به استانداردها هستند.

ارزیابی مخارج/منافع

اولین روش ارزیابی، در نظر گرفتن منافع همگانی در قالب نتایج مثبت و منفی یا «مخارج و منافع» برای جامعه در کل است. تجزیه‌وتحلیل مخارج/منافع، فرایند رسمی ارزیابی نتایج مثبت و منفی - کوتاه‌مدت و درازمدت هر دو - یک عمل، تصمیم یا سیاست مشخص است؛ برای تعیین اینکه آیا (تا چه اندازه) نتایج مثبت از منفی سنگینتر بوده است یا خیر. مخارج و منافع را می‌توان در هر دو شرایط کمی و کیفی ارزیابی کرد.

از نظر کمی، مخارج و منافع در قالب عددی اندازه‌گیری می‌شوند (برای مثال، مخارج به دلار، نرخ تلفات انسانی، یا مساحت جنگلهای طبیعی بهره‌برداری شده به هکتار). از نظر کیفی، آنها را در قالب نظر و قضاوت اشخاص می‌سنجند که اغلب از طریق مشورتخواهی همگانی، مصاحبه و یا نظرسنجی گردآوری می‌شود. برای مثال، در حالی که می‌توان مخارج یک پروژه سرمایه‌گذاری بزرگ برای سازمان را تعیین کرد، ممکن است نتوانیم تأثیری را که این پروژه ممکن است در روحیه کارکنان داشته باشد، به‌صورت کمی بیان کنیم.

این مهم است که کاربرد تجزیه‌وتحلیل مخارج/منافع در

یک زمینه اجتماعی را از ارزیابی یک پروژه یا سرمایه‌گذاری که از سوی سازمانهای مجزا و با هدف حداکثرسازی سود انجام می‌شود، تشخیص داد. این امکان وجود دارد که یک اقدام برای یک شخص سود خالص مثبت اما برای جامعه در کل هزینه خالص داشته باشد. در زمینه منافع همگانی، این ارزیابی به تأثیری که بر جامعه در کل دارد، اشاره دارد و نه به شخص. مقصود ارزیابی این است که آیا یک عمل، تصمیم، یا سیاست برای همگان بیشتر خوب است یا آسیب‌آور. با این حال، در زمان ارزیابی آثار آن بر جامعه در کل، مهم است که توزیع مخارج و منافع بین بخشهای مختلف جامعه در نظر گرفته شود. ارزیابی باید با آگاهی از موقعیتی باشد که در آن عمل، تصمیم یا سیاستی که به یک گروه در درون جامعه منفعت می‌رساند، ممکن است با هزینه دیگری به‌دست آمده باشد. کسانی که انجام عمل، تصمیم یا سیاست را به گردن دارند، باید توجه داشته باشند که چنین پیامدی تا چه اندازه‌ای پیش‌بینی می‌شده یا مورد انتظار بوده است.

به‌علاوه، تجزیه‌وتحلیل مخارج/منافع اغلب به‌وسیله نوعی فرایند یا بررسی پس از استقرار دنبال می‌شود که برای ارزیابی اثربخشی سیاستها یا اقدامهای صورت‌گرفته به‌کار می‌رود. مقصود این است که ارزیابی شود آیا سیاستها یا اقدامها، هدف مورد انتظار را تأمین کرده‌اند و مخارج و منافع تا چه اندازه‌ای با دقت تعیین شده‌اند. در بسیاری از موارد، بررسی پس از استقرار نیز اطلاعاتی در این باره فراهم می‌کند که چگونه چنین سیاستها یا اقدامها را می‌توان بیشتر اصلاح کرد و بهبود داد و چرخه تجزیه‌وتحلیل مخارج/منافع را کامل ساخت.

توجه به آثار زیست‌محیطی نیز بسیار مهم است؛ زیرا سیاست‌گذاران باید نقش آنها در منافع همگانی را در نظر بگیرند. چنین آثاری شامل تغییر در شرایط اقتصادی (برای مثال، بحران مالی)، جابه‌جایی چشمگیر در ارزشهای همگانی و فروپاشی نهادهای عمده است. چنین آثاری ممکن است بر ارزشهای همگانی و محیط نظارتی و همچنین اولویتهای دولت و جامعه، تأثیر بگذارد.

همانگونه که پیش از این اشاره شد، تجزیه‌وتحلیل مخارج/منافع و بررسی پس از استقرار باید به شیوه‌ای متناسب با اهمیت موضوع مورد نظر انجام شود. تجزیه‌وتحلیل مخارج/

صورت‌های مالی، و تصمیم‌های گرفته‌شده از جمله فرایندهایی است که از طریق آنها تصمیم گرفته می‌شود.

پاسخگویی همگانی

پاسخگویی همگانی اشاره به فرایندهایی دارد که برای ایجاد اطمینان از اینکه سازمان‌های همگانی تعهدهای خود به ذینفعان و جامعه در مجموع را انجام می‌دهند، طراحی شده‌اند. یک نمونه، نظارت همگانی است. نظارت همگانی شکلی از کنترل و توازن است که به موجب آن مرجعی برای نظارت بر فرایند انجام کار، استقلال و عملکرد مرجع دیگر منصوب می‌شود.

استقلال

نهادهایی که فعالیت در جهت منافع همگانی در وظیفه آنهاست، باید برای حفظ استقلال از گروه‌هایی با منافع ویژه، فشارهای سیاسی و منافع شخصی، تجهیز شوند- مواردی که ممکن است نفوذ ناروایی بر مسئولیتهایی که متوجه همگان است، داشته باشد. آنها باید بر ضرورت توجه به امکان تضاد منافع و تهدید به استقلال تأکید کنند و زمینه آن را فراهم آورند. استقلال چنین مراجعی باید در طراحی و ترکیب آنها در نظر گرفته و در مراحل فرایند انجام کار آنها گنجانیده و به وسیله تأمین‌کنندگان منابع مالی تضمین شود.

صلاحیت

نهادهایی که فعالیت در جهت منافع همگانی در وظیفه

منافع ممکن است یک مسئولیت درخور توجه از نظر زمان، نیروی انسانی و منابع دیگر باشد. همانطور که اهمیت یک عمل یا تصمیم (و پیامدهای منافع همگانی مرتبط با آن) بیشتر می‌شود، در نتیجه سرمایه‌گذاری در تجزیه و تحلیل مخارج/منافع نیز به همین ترتیب بیشتر می‌شود.

ارزیابی فرایند

روش دوم ارزیابی، در نظر گرفتن جنبه‌های روشمند اقدام در جهت منافع همگانی است. این شامل توجه به این است که تا چه حد اقدام، تصمیم یا سیاست با کیفیتهای شفافیت، پاسخگویی همگانی، استقلال، پایداری به روش درست انجام کارها، و مشارکت، انجام یا هدایت شده است و طیف گسترده‌ای از گروه‌ها در جامعه را دربرمی‌گیرد. برای حرفه حسابداری، این تصمیم‌ها و اقدامهای اشخاص از جمله، برای مثال، کسانی که با توسعه قوانین، با نظامهای نظارتی و رعایتی، و با استانداردهای مرتبط بوده‌اند را دربرمی‌گیرد. هر نهاد یا مرجع بخش همگانی که به گونه‌ای طراحی شده که از طریق اقدام در جهت منافع همگانی به هدفهایش دست پیدا کند، باید به کیفیتهای خاصی پایبند باشد.

شفافیت

شفافیت عبارت است از فرایند قراردادن اطلاعات در دسترس همگان. این اطلاعات شامل فرایندهای راهبری از قبیل قوانین و مقررات، صورت‌جلسه‌ها و سوابق رأی‌گیری،

اگرچه تأثیر کار حرفه حسابداری

در میان گروه‌ها متفاوت است

اما حرفه تعهد اساسی دارد که

بدون در نظر گرفتن نزدیکی به گروه‌های مختلف

در جهت منافع همگانی عمل کند

مجوز تکثیر و ترجمه:

حق تکثیر آوریل ۲۰۱۵ به وسیله فدراسیون بین‌المللی حسابداران. تمام حقوق به ایفک تعلق دارد. این ترجمه با مجوز ایفک انجام شده است. برای دریافت مجوز تکثیر، نگهداری یا انتقال یا هر نوع استفاده مشابه از این مطلب با آدرس Permissions@ifac.org تماس بگیرید. این مطلب به وسیله نشریه حسابرس از زبان انگلیسی به فارسی ترجمه شده است. ایفک مسئولیتی برای دقت و کامل بودن ترجمه یا پیامدهای ناشی از آن به عهده نمی‌گیرد.

پانوشته‌ها:

1-Policy Position Paper

اسناد موضع‌گیری سیاستی ایفک به‌عنوان اسناد «یوفا» منتشر می‌شوند و با دگرگونی اندیشه موضوع، تغییر شرایط و دریافت بازخورد، در معرض بازنگری و تجدیدنظر قرار دارند. در پرتو دامنه دیدگاه‌های گوناگون درباره موضوع و انتظار نظریه‌پرانی درخور توجه، ایفک در نظر دارد این سند را دو سال پس از انتشار بازنگری و بازانتشار کند و با کسانی که از فعالیتهای ایفک در زمینه منافع عمومی تأثیر می‌پذیرند، رایزنی کند.

2- International Federation of Accountants (IFAC)

۳- برای دیدن یک مثال که استانداردگذاری در جهت منافع عمومی در ارتباط با هیئت‌های مستقل استانداردگذاری که به وسیله ایفک پشتیبانی می‌شوند، چگونه ممکن است ارزیابی شوند، نگاه کنید به «پیوست ۲: مثال ارزیابی منافع عمومی برای استانداردگذاری». به مرکز اطلاع‌رسانی ایفک مراجعه کنید: www.ifac.org

4- Assessment of Costs/Benefits

5- Assessment of Process

6- Due Process

۷- برای تعریف ادبیات تاریخی، پژوهش دانشگاهی، و دیگر منابع به‌کاررفته برای تهیه این سند نگاه کنید به «پیوست ۱: منابع و گستره مفاهیم». به مرکز اطلاع‌رسانی ایفک سر بزینید: www.ifac.org

8- Mixed Attributes

9- Jurisdictions

10- Licensing Agencies

11- Scalability

منبع:

- International Federation of Accountants, IFAC POLICY POSITION 5, A Definition of the Public Interest, June 2012

آنهاست، همچنین باید مطمئن باشند که از نظر منابع انسانی مناسب، شایسته و آگاه، توانایی لازم را دارند که تضمین کنند دست‌یافتن به هدفهای سازمان، پروژه یا نتایج، امکان‌پذیر است. چنین چیزی ممکن است برای مثال، با داشتن افرادی در هیئت استاندارددگذار که مسئولیت به‌اجرا گذاشتن استانداردها را داشته باشند، دست‌یافتنی باشد.

ایجاد فرایند انجام کار و پایبندی به آن

ایجاد فرایند انجام کار و پایبندی به آن، اشاره دارد به ایجاد روشهای راهبری و عملیات و رعایت دقیق و یکنواخت آنها. فرایند انجام کار، طرح کوتاه و روشنی در قالب یک منشور مستندشده یا چیزی مشابه در اختیار همگان قرار می‌دهد تا روشن کند کسانی که اختیار به آنان سپرده شده، چگونه آن را به‌کار گیرند.

مشارکت فراگیر از سوی طیف گسترده‌ای از گروه‌ها در جامعه
مشارکت فراگیر از سوی طیف گسترده‌ای از گروه‌ها در جامعه اشاره به دو مفهوم اصلی دارد:

• **مشارکت متوازن و منصفانه در تصمیم‌گیری** - همه نهادهایی که فعالیت در جهت منافع همگانی در وظیفه آنهاست، باید از افرادی تشکیل شوند که منعکس‌کننده گستره متعادل و کاملی از ذینفعان یا اعضای جامعه همگانی باشند. دستیابی به این هدف، نیازمند متوازن ساختن نیازی است که براساس آن نهادها باید ضمن اطمینان از داشتن سطوح تخصصی موردنیاز، عملکردی رضایت‌بخش داشته باشند.

• **فرصت برای رایزنی همگانی** - این فرایند با فرصت دادن به مشارکت طیف گسترده‌ای از عقاید و تخصص، امکان حضور بیشتر در طراحی سیاستهای همگانی را فراهم می‌سازد. به‌علاوه، از طریق روشن ساختن ذهن همگان در این باره که سیاستمداران چگونه کار طراحی سیاست را انجام می‌دهند، فرصت شفافیت بیشتری فراهم می‌سازد. برای افراد و گروه‌ها در تمام سطوح جامعه بسیار مهم است که به حرفه حسابداری به‌عنوان یک عنصر در عملکرد کارآمد بازارها و مشروعیت سازوکارهای نظارتی آنها، اعتماد داشته باشند. مشروعیت از طریق پایبندی به مقررات و فرایندهای راهبری پابرجا حفظ می‌شود.